

המוסד לביטוח לאומי - מינהל גמלאות
אגף הבטחת הכנסה, אגף ז"ש, אגף מזונות

תאריך: 13/1/2010	חוזר כללי: 16/2010 ה"ה: 1405 ז"ש: 1460 מזונות: 1191
נושא: הכנסות תת נושא: שם החוזר: תמיכה כספית קבועה ויתרות בעובר ושב	
מטרת החוזר קביעת כללים והנחיות באילו תנאים תמיכה כספית או יתרות זכות בעובר ושב, יחשבו כהכנסה לעניין חוק הבטחת הכנסה/מזונות.	
פתח דבר	
תהליך עבודה <pre>graph LR; A[קריטריונים] --> B[הוראות לביצוע]; A --> C[תמיכה שלא תחשב כהכנסה]; A --> D[תמיכה שתחשב כהכנסה]; A --> E[יתרות זכות בעובר ושב]; B --> F[תביעה חדשה/חוזרת/חידוש]; B --> G[תביעה אינפורמטיבית/בדיקה תקופתית/הצהרה שנתית];</pre>	
קישור רלוונטי: פסק-דין עב"ל 0681/07	
רשימת תפוצה	
הוכן ע"י: גב' דבורה בדר, סגנית מנהלת אגף הבטחת הכנסה	

המוסד לביטוח לאומי - מינהל גמלאות
אגף הבטחת הכנסה, אגף זו"ש, אגף מזונות

פתח דבר

- א. ב-7/09 התקבל פסק-דין מבית דין הארצי עב"ל 0681/07 הדין בנושא "תמיכה כספית קבועה". במקרה זה תובע קיבל גמלה להבטחת הכנסה מספר שנים בשיעור מלא. בחודש 4.06 בני משפחה הפקידו סכום של 1,800 ₪. ובחודש 5.06 בני משפחה הפקידו סכום של 4,100 ₪. בחודשים אלה הובאו בחישוב הסכומים כהכנסה ולפיכך שולמה גמלה בחודש 4.06 באופן חלקי ובחודש 5.06 נשללה הזכאות לגימלה להבטחת הכנסה. בתביעה שהוגשה לבית הדין האזורי נתקבלה עמדת המוסד לעניין סכומי הכסף שנקחו בחשבון כהכנסה. התובע ערער על כך לבית הדין הארצי. עפ"י פסק הדין "...קיים עקרון העומד ביסוד החוק שלא להביא בחשבון "הכנסותיו" של אדם לצורך קביעת זכאות לגמלת הבטחת הכנסה, תרומות או הענקות אקראיות או מזדמנות שאינן בבחינת הכנסה קבועה. תרומות חד פעמיות או מזדמנות בסכומים צנועים, אינן משקפות עפ"י טיבן – שינוי במצבו הבסיסי של הנזקק לגמלת הבטחת הכנסה ולכן ראוי שלא להביא בחשבון לעניין היקף הכנסותיו..." לפיכך, נקבע שבמקרה ספציפי זה מאחר ומדובר בתמיכה כספית שניתנה במהלך שני חודשים בלבד ואין אינדקציה לתמיכה קבועה שנתנה למערער לאורך זמן, אין בתמיכה זו כדי להצביע על שינוי מהותי במצבו הכלכלי של המערער. לכן נפסק שתמיכת הקרובים בחודשי הזכאות 4-5/06 לא תחשב כהכנסה.
- ב. בתקופה האחרונה התרבו המקרים שפרוט חשבון העו"ש של תובע/הגמלה ביתרות זכות בסכומי כסף גדולים. כמו כן מצב זה מתמשך לתקופה של חודשים רבים. עם זאת, אין תוכניות לתובע לשימוש במלא הסכום לצורך כלשהו ומאידך הסכום אינו מופקד בתוכנית כלשהי לצורך חסכון ולמעשה משמש את התובע ביום יום. לפיכך, השאלה האם יש זכות לגמלה מנמלית לקיום כאשר חשבון העו"ש ביתרת זכות גדולה?
- לאור האמור, סוגיית "תמיכה כספית" וכן נושא יתרות זכות בחשבון עו"ש נבחנו מחדש עם הלשכה המשפטית וגובש נוהל שיביא לאחידות בטיפול.

המוסד לביטוח לאומי - מינהל גמלאות אגף הבטחת הכנסה, אגף ז"ש, אגף מזונות

קריטריונים

תמיכה שתחשב כהכנסה:

"תמיכה כספית" תובא בחישוב כהכנסה.

1. כאשר מתקיימים שני התנאים הבאים:

- יש תמיכה כספית הנמשכת 6 חודשים רצופים או 6 חודשים מתוך 9 חודשים.
- סך התמיכה מעל 17% (כיום 1,348 ₪) מהשכר הממוצע במשק למשפחה ומעל 13% (כיום 1,031 ₪) מהשכר הממוצע במשק ליחיד מידי חודש.

כל הסכום נחשב כהכנסה בחודשים הרלוונטיים.

2. תמיכה המועברת ע"י הוראת קבע לכיסוי הוצאות של התובע כגון:

חשמל/מים/טלפון/טלוויזיה/משכנתא/שכר דירה/שכר לימוד/גן.

ההוצאות ששולמו בהוראות קבע ייחשבו כהכנסה בחודש הרלוונטי.

חזרה

יתרות זכות בחשבון עובר ושב:

יתרות זכות בחשבון עובר ושב יחשבו כהכנסה בתנאים הבאים:

- סכום כסף מעל הסכום הקובע עפ"י הרכב משפחה (לפי טבלת תעריפי גמלה לגילאי 55 ומעלה).
 - היתרה כאמור לעיל נכונה למשך 3 חודשים רצופים.
- כידוע, סעיף 9(ג) (1) מאפשר מתן דיסריגרד בשווי 4/6 פעמים הסכום הבסיסי לפי הרכב משפחה. הרציונל של תיקון החקיקה היה למנוע פגיעה בתובעים חדשים שזקוקים לתמיכה לתקופה זמנית ויש להם חסכוניות מהתקופה שהיו להם מקורות הכנסה אחרים, וכן ממי שמצליח לחסוך לצורך כיסוי הוצאות בלתי צפויות כגון: טיפולים רפואיים, קניית מקרר, חתונת בן וכו'.
- אין הכוונה הייתה לא לזקוף הכנסה מיתרות זכות גבוהות בחשבון העו"ש לשימוש יום יומי.

חזרה

תמיכה שלא תחשב כהכנסה:

סכומי כסף לא יחשבו כהכנסה כאשר:

- סכומי כסף שהופקדו בסמוך להגשת התביעה ועד להחלטה בתביעה, לא יחשבו כהכנסה, וזאת מאחר וסביר שמדובר בסיוע למי שלא היו מקורות קיום.
- סיוע שהוא גמ"ח (גמילות חסדים) על בסיס הלוואה.
- תמיכה מזדמנת בסכום צנוע פחות מ- 17% (כיום 1,348 ₪) מהשכר הממוצע במשק למשפחה ופחות מ- 13% (כיום 1,031 ₪) מהשכר הממוצע במשק ליחיד.

המוסד לביטוח לאומי - מינהל גמלאות
אגף הבטחת הכנסה, אגף ז"ש, אגף מזונות

- תרומה חד פעמית עד גובה שכר ממוצע במשק (כיום 7,928 ₪) במהלך 12 חודשים רצופים.
- סכומי כסף המהווים חלק מהוצאות הבית שמקורם מבן משפחה שחי במשק בית משותף עם התובע.
- סכומי כסף המהווים חלק מתשלום שכר דירה שמקורם מבן משפחה/אחר ששכר דירה במשותף עם התובע.

[חזרה](#)

הוראות לביצוע

- יש לבקש תיעוד/מסמכים כדי להחליט אם מדובר בתמיכה קבועה:

- פירוט חשבון עו"ש במשך תקופה העולה על 6 חודשים.
- הצהרה מהתובע.
- ההצהרה תכיל התייחסות מי הפקיד, ממתן, לאיזו תקופה, מה הנסיבות שהובילו להפקדות ולבקש תיעוד רלוונטי המשכנע לעניין הנסיבות בצורך בהלוואה.
- כל אישור אחר/נוסף בהתאם לעניין כדי להפריך או לאושש "תמיכה כספית קבועה".

דוגמא 1:

תובעת מקבלת גמלה מצהירה שאביה משלם את חשבון המשכנתא שלה בהוראת קבע. תשלום המשכנתא נחשב כהכנסה בחודשים הרלוונטיים.

דוגמא 2:

מקבל גמלה להבטחת הכנסה מ-1/06. בבדיקת זכאות תקופתית ב-12/09 נמצא שעפ"י פרוט חשבון עו"ש יש הפקדות חודשיות בסכומים 1,350 ₪ עד 2,100 ₪ בתקופה 3/09 עד 11/09. בחודשים 5-6/09 ו-10/09 לא היו הפקדות. מברור שנערך נמצא שמדובר בהפקדות מבני משפחה וחברים. לפיכך, התמיכה הכספית תחשב כהכנסה בחודשים הרלוונטיים.

דוגמא 3:

תובעת גרה בדירה שכורה עם בתה וחתנה, חוזה השכירות רשום ע"ש התובעת ובתה. התובעת משלמת מלא השכירות. עפ"י פרוט חשבון העו"ש יש הפקדות חודשיות בציון "העברה שכירות". סכומים אלה אינם נחשבים כהכנסה (הוכח שהבת מעבירה את חלקה בשכירות דרך חשבון הבנק של האם).

- תובע שמצהיר שקיבל הלוואה/גמ"ח:

- יש לוודא לאיזה צורך ובאילו תנאים תוחזר ההלוואה.
- יש לבקש תיעוד רלוונטי התומך בהצהרת התובע (המטרה להשתכנע בנסיבות שהצריכו קבלת הלוואה).

המוסד לביטוח לאומי - מינהל גמלאות
אגף הבטחת הכנסה, אגף ז"ש, אגף מזונות

לתשומת הלב: בחינת נושא התמיכה הכספית עפ"י הקריטריונים, יתבצע כאשר קיים חשד לתמיכה כספית קבועה. כגון: הגיע מידע/הלשנה וכו'.
לחילופין עפ"י פרוט חשבון העו"ש שמצורף לתביעה החדשה/חוזרת/אינפורמטיבית/בדיקת זכאות תקופתית, הצהרה שנתית וכו', יש הפקדות מזומנים/צ'קים ב-3 החודשים שצורפו והסכומים מעל 17% (כיום 1,348 ₪) מהשכר הממוצע במשק למשפחה/מעל 13% (1,031 ₪) מהשכר הממוצע במשק ליחיד.
הערה: תובע שמצהיר שמקבל סיוע כספי במזומן, יש להקפיד לקבל מידע מפורט בדבר גובה הסכומים החודשיים, ממי ובאילו חודשים.

תביעה חדשה/חוזרת/חידוש (במזונות):

- "תמיכה כספית" תיזקף כהכנסה ממועד הגשת התביעה כאשר מתקיימים שני התנאים:
- הוכח שיש תמיכת כספית קבועה כפי שהוגדר בקריטריונים לעיל.
 - התקבלה הצהרה מהתובע שהתמיכה תמשיך להשתלם.

לתשומת הלב: תובע שיצהיר כי התמיכה תופסק ממועד התביעה/מועד תחילת הזכאות, התמיכה הכספית לא תובא בחישוב.

[חזרה](#)

תביעה אינפורמטיבית/בדיקת זכאות תקופתית/הצהרה שנתית (במזונות):

"תמיכה כספית" תיזקף כהכנסה ממועד התמיכה רטרואקטיבי, אם הוכח שמדובר בתמיכה קבועה שנחשבת כהכנסה עפ"י הקריטריונים כאמור.

לתשומת לב: מהמועד שהתובע יצהיר שהופסקה התמיכה, אין להביאה בחישוב כהכנסה.

[חזרה](#)

[חזרה](#)

רשימת תפוצה

נמענים לביצוע: מנהלי הסניפים, מנהלי סניפי המשנה, מנהלי תחומי הגמלאות, פקידי תביעות הבטחת הכנסה, הבטחת הכנסה, ז"ש ומזונות.

העתק לידיעה:

[חזרה](#)

ב ב ר כ ה ,

אסנת כהן
מ"מ מנהלת אגף ז"ש

יפה מירון
מנהלת אגף מזונות

אורנה ורקוביציקי
מנהלת אגף או/סמנכ"ל גמלאות